

■ Paraules que surten als exercicis escrits

avió, avioneta, caminava, davall, davantal, endevinalla, endevineta (Eivissa), oliva, va, vaca, van, vaques, ve, vedell, verd -a, vermell -a, vestida, vestit, veure, vi, vol, volar, volava, volen, vuit

■ Altres paraules amb les lletres anteriors + v que es poden treballar

avellana, avi, àvia, aviat, clavell, cova, divendres, estovalles, hi havia, novembre, seva, teva, tovalles (Eivissa), valent -a, vela, venir, vent, ventall, ves, vespre, veure, vine, vint, vint-i-un..., voler

■ Aspectes fonètics

Amb la lletra **v** representam el fonema /v/, que és labiodental, fricatiu i sonor. En dir [v]:

- ens mossegam el llavi inferior amb les dents de dalt;
- l'aire surt fregant;
- fem una vibració, que notam si ens posam els dits a la gargamella.

Sembla molt al fonema /f/ del qual només es diferencia per la sonoritat.

El mestre hauria de donar un model ben clar de [v] i fer veure als infants que el significat canvia (*veure/beure, veul/beu, vuit/buit, votar/botar, ve/bé ...*).

El fet d'aprendre a llegir aquesta lletra pot influir en la pronúncia, si més no en la pronúncia de les paraules amb **v** que es treballin.

Hauríem d'estar atents a fer pronunciar amb [v] les formes verbals d'ús freqüent com imperfets d'indicatiu en *-ava: cantava, cantaven...*; perfet perifràstic de tots els verbs: *vaig cantar, vares cantar ...; hi havia, vull, vols, vine, etc*; i a les paraules del vocabulari bàsic amb **v**, com *verd, blava, teva, seva, etc*.

Proposam anomenar aquesta lletra «la lletra de *vestit*».

Més informació i exercicis a <http://bibiloni.cat/correcciofonetica/ve.htm>

■ Aspectes ortogràfics

Si els infants pronuncien [v], no haurien de tenir cap problema ortogràfic, perquè es tracta d'una grafia per a un sol so. Però alguns infants poden

escriure **f** en comptes de **v** per la similitud dels dos fonemes. Cal estar-hi atents i remarcar la sonoritat de la **v**, que sentim en posar-nos els dits a la gargamella.

Si els infants no diferencien el sons [b] i [v] quan parlen, els costarà escriure les paraules correctament. Intentarem incidir en la bona pronúncia i potenciar la memorització visual. Al primer cicle de primària, o quan la maduresa de l'infant ho permeti, els ajudarà comprovar que la **b** pot anar seguida de la **r** i de la **l**, i, en canvi, la **v** no: *blanc*, *brut*.

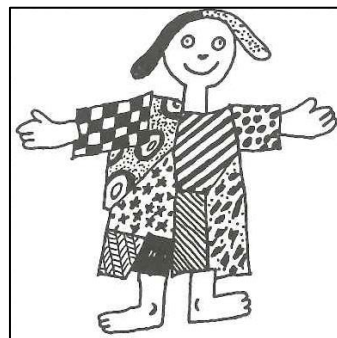
■ La grafia

Minúscula: és com si xapàssim una **b** pel mig i només ens quedàssim la part de baix.

Majúscula: es comença per l'esquerra, per avall i per amunt.

■ Activitat clau: un vestit

Amb trossos de tela o amb papers de colors, retallam una forma que sembli un vestit. L'aferram a un paper i després hi dibuixam els braços o les mans, la cara, els cabells, les cames o els peus.

■ Exemples de frases per a llegir

Un vespre d'hivern plou.

Un pastor entra ses ovelles dins una cova.

Es dies de molt de vent ses barques de vela van molt aviat.

■ Locucions

- Haver-n'hi tants com **cavalls verds** (no haver-n'hi cap).
- No deixar res per **verd**.
- Dir-ne o fer-ne de **verdes** i de madures (dir o fer coses de tota mena).
- De més **verdes** en maduren.
- Anar o córrer més que el **vent**, o com el vent.
- Anar **vent** en popa.
- Més **vell** que ... Adam,
Matussalem,
l'anar a peu,

l'arròs a l'olla,
el pastar ...

- No poder **veure**-hi de cap ull.
- No poder **veure** [qualque cosa o qualcú] ni pintat.
- No **veure-hi** de cap bolla (estar ofuscat per una passió o sensació de perill).
- De **valent**.
- No **voler** algú ni coronat d'or, ni cuit ni cru (no voler-lo de cap manera).

■ Refranys

- Quan plou, plou; quan **neva**, neva; quan fa **vent**, aleshores fa mal temps.
- **Ovella** que bela perd el bocí, o el remuc.
- Per Nadal cada **ovella** al seu corral.
- **Ovelles** sense guardià, el llop se les menjarà.
- Caldera **vella**, bony o forat.
- Qui tot ho **vol** tot ho perd.
- Una flor no fa **primavera**.
- **Hivern** fredós, estiu calorós.

■ Endevinalles

- Se sent i no es veu ni es pot agafar.
(el **vent**)
- Qui sap dur cent quintars de palla i no sap dur un perdigó?
(el **vent**)
- És una cosa potent que sense cames ni ales
corre i vola travessant abismes, mars i muntanyes.
(la **veu**)
- Només navego a l'estiu i per mi tothom reviu.
(el **ventall**)

■ Cançons

Vent fresc, vent del matí

(Cançó tradicional anglesa)

Vent fresc, vent del matí,
que remou les branques del gran pi.
Goig del vent que passa,
anem cap al gran ...Vent fresc....

(Cançons d'aire i d'aigua, volum 2. Editorial MF)

Verd, verd, verd (cançó dels colors)

(Cançó tradicional alemanya)

Verd, verd, verd
és el vestit que porto,
verd, verd, verd
és tot el que jo tenc.
Perquè m'agrada el verd del boscatge
el meu amic és un caçador.

Moderat

Verd, verd, verd
Roig, roig, roig
Blanc, blanc, blanc
Blau, blau, blau
Groc, groc, groc

es el ves- tit que por- to

Roig, roig, roig
és el vestit que porto,
roig, roig, roig
és tot el que jo tenc.
Perquè m'agrada el roig de la flama
el meu amic és un bomber.

verd, verd, verd
roig, roig, roig
blanc, blanc, blanc
blau, blau, blau
groc, groc, groc

es tot el que jo tinc.

Blau, blau, blau
és el vestit que porto,
blau, blau, blau,
és tot el que jo tenc.
Perquè m'agrada el blau de l'onada
el meu amic és un mariner.

verd del bos- cat- ge
roig de la fla- ma
blanc de la fa- ri- na
blau de lo- na- da
groc de la tui- ta

Per- que ma- gra- dael

Groc, groc, groc
és el vestit que porto,
groc, groc, groc
és tot el que jo tenc.
Perquè m'agrada el groc de la truita
el meu amic és un cuiner.

ca- çador
bom- ber.
mo- li- ner.
ma- ri- ner
cui- ner

queel meu a- mic es un

(Música transcrita per Xesc Crespí)

Poesies

Ja arriba l'hivern.
Tot ell va vestit
de neu i de glaç,
de boira i de nit.
Asseca les flors
i el fred fa venir.
El nas m'ha pintat
de color de vi.
Jo em poso l'abric
i vaig ben tapat;
no vull esternuts,
no vull refredats.

Bofill, Puig, Serra,
*Recull de poemes per
a petits i grans.*

Cavallet quan eres jove
Que anaves de pentinat,
i ara que vell has tornat
no tens pèl ni per sa coa.

(o bé:

ja no dus pèl a sa coa)

El cavall és elegant
i no passa mai de moda,
per més que hagin inventat
nous vehicles amb la roda.

Popular

■ Embarbussaments

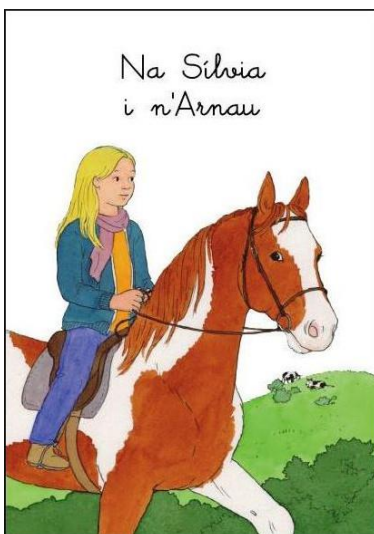
- Vull volar amb un avió
també amb una avioneta,
anar i venir de pertot
veure la mar blava i verda.
- Una ovella pelada, peluda,
des cap en es cul peluda,
té un anyellet pelat, pelut,
des cap en es cul pelut.
- Una boteta tota rodoneta
té vi, vi té; té tap, tap té.
- L'Alí Babà va dir: Va, Lílí, du vi.
La Lílí li va dur vi bo de debò.

(fragment de la cançó «La Lílí i l'Alí Babà», de La Trinca)

■ Contes per a explicar

- «Sa rondaia d'en Vit». *Rondaies mallorquines*. Tom XXI. Editorial Moll.
- «Es cavallet de set colors». *Rondaies mallorquines*. Tom VI. Editorial Moll

■ Contes per a llegir tots sols

Na Silvia i n'Arnau

Llibre dotzè de la col·lecció *Ansa per ansa*.

Autora: Elisabet Abeyà Lafontana

Il·lustracions: Aina Bonner Eisenberg i Flavia Constanza Gargiulo Rosa

Edició: NOVA EDITORIAL MOLL S.L.

■ Jocs

- **Volen, volen...**

El qui porta el joc va dient: Volen, volen... coloms!

En sentir-ho, tots han d'alçar, alhora i ben de pressa, els dits enlaire.

Volen, volen... perdius, papallones, canaris, mosques..., i així fins que diu, per exemple, *cavalls* o algun altre animal que no voli; aleshores ningú no ha d'alçar els dits. Els qui s'equivoquen hauran de pagar penyora, que després haurà de ser rescatada.

- **Vermell, verd, blau i blanc**

Els jugadors es col·loquen en quatre files (o més, segons els colors) davant el director del joc. Cada fila tria un color: verd, vermell, blau...

En dir un color, tots els jugadors de la fila que duen aquest nom s'han d'acotar i s'han de tornar a aixecar quan el conductor del joc digui un altre color.

Conserveu la mateixa posició si el conductor repeteix el seu color.

S'han de dictar les ordres cada vegada més aviat. El qui perd se'n va a seure.

Exemples de frases per al dictat:

Un cavall valent. Una vaca no vola. Un avió sí que vola.